

Verslag 18e veterinaire informatiedag voor seniordierenartsen

18 november 2015, Boerderij Mereveld, Utrecht

Opening

Het ochtendprogramma werd verzorgd door prof. dr. ir. Aalt Dijkhuizen van de WUR. De introductie van de spreker werd uitgesproken door Koos Verhoeff, die zijn bijzondere staat van dienst belichtte. Prof. Dijkhuizen is oud-hoogleraar en oud-bestuursvoorzitter van Wageningen UR, voorzitter Topsector Agri & Food, en medeoprichter en mededirecteur van het Holland Center in China, een initiatief om de Nederlandse Agri & Food business te ondersteunen en te versterken bij het zaken doen met China.

Prof. dr. ir. Aalt Dijkhuizen: 'China in ontwikkeling, dé kans voor NL agri & food!'

Prof. Dijkhuizen's lezing was getiteld 'China in ontwikkeling, dé kans voor NL agri & food!', beschouwd vanuit de Agri and Food business. Aanleiding is de 1,36 miljard mensen die China dagelijks te voeden heeft, waarbij de thema's dierhouderij en diergezondheid ook zullen worden belicht via speciale projecten.

China is momenteel de tweede economie van de wereld maar er is nog een groot verschil in Bruto Binnenlands Product (BBP). China genereert 9 biljoen US \$ en de VS 17 biljoen.

Inkomen: in China ligt het gemiddelde inkomen op circa \$7.000 per hoofd van de bevolking en in Nederland \$ 50.000. De economische groei bedraagt jaarlijks circa 6-7%, in Nederland 0-2%. Nu leeft circa 55% van de bevolking in steden. Men verwacht dat dit percentage in 20 jaar meer dan 70% zal worden. Omdat arbeid momenteel relatief goedkoop is, worden grote nieuwbouwprojecten in steden uitgevoerd. De top 10 steden hebben nu reeds meer dan 7 miljoen inwoners. De grootste steden zijn Shanghai met 22 miljoen inwoners en Beijing met 20 miljoen. Er zijn meer dan 160 steden met meer dan 1 miljoen inwoners. Was 20 jaar terug nog 60% van de werkende bevolking boer, dit is nu al gedaald tot 30%.

Aantal dieren: China telt 600 miljoen varkens (=circa 50% van alle varkens in de wereld), 280 miljoen schapen en 50 miljoen runderen. Van pluimvee zijn geen aantallen bekend. Wel dient vermeld te worden dat er 14 miljard kg vlees wordt geproduceerd (VS 19 en EU 13). Er wordt 30 miljard kg eieren geproduceerd (EU 7,5 en Ned 0,7).

De verschuiving van de productie van backyard naar professionele bedrijven gaat momenteel snel.

Dierziekten: China heeft geen meldingen van BSE, Scrapie, Afrikaanse Varkenspest en Rift Valley Fever. In 1955 is China vrijgemaakt van runderpest en in 1996 van contagious bovine pleuropneumonia. Vele andere ziekten zijn echter endemisch onder andere MKZ, KVP en vogelgriep H7N9.

Diergezondheidszorg: MoA (Min. of Agriculture) leidt ook het Nationaal Veterinair Bureau (te vergelijken met NVWA/VD in Nederland). Deze organisatie heeft ook een groot aantal bureaus in de provincies, regio's en steden. Sinds 2009 heeft deze organisatie de examinatie van gekwalificeerde dierenartsen ingevoerd. Het MoA heeft drie centrale veterinaire instituten: China Asia Disease Control Center, China Institution of Veterinary Disease Control, China Animal Health and Epidemiological Center.

Daarnaast kent China nog de CAAS (Chinese Academy of Agricultural Science); deze instelling heeft zeven nationale veterinaire onderzoeksinstituten. Verder is er nog een grote reeks regionale veterinaire labs en onderzoeksinstituten. Het initiatief van mensen moet nog verder ontwikkeld worden om te voorkomen dat zaken tussen wal en schip raken. De geleide economie moet verder omgevormd worden naar een geprivatiseerde economie.

Voedselsituatie: De oppervlakte landbouwgrond per inwonerdichtheid ligt op het niveau van Nederland (0,13 ha/inwoner). Echter, de productiviteit is in China nog erg laag waardoor dit land nog veel moet importeren, terwijl wij 2/3 van onze productie kunnen exporteren.

Door verbetering van de levensstandaard is er in China een stijgende vraag naar hoogwaardige eiwitten zoals vlees, zuivel en groenten. Tevens is er behoefte aan meer voedselveiligheidseisen. Denk aan het schandaal met melamine in babymelk. Omwille van de politieke stabiliteit en de toename van de middenklasse wil de centrale regering dat de magen van de bevolking gevuld kunnen worden. Daarom is er veel zorg en inspanning rond de import van producten en de daarmee gepaard gaande wens tot samenwerking ten aanzien van regelgeving. Volgens president Xi Jinping is Agri & Food China's prioriteit 1, 2 en 3.

Handelsbetrekkingen

Nederland is China's derde handelspartner in de EU. China exporteerde naar Nederland voor 36 miljard euro, terwijl wij maar voor 8 miljard naar China exporteerden (waarvan circa 1 miljard aan babymelkpoeder). Nederland exporteerde in de Agri & Food voor 2,4 miljard (3% van het totale exportvolume).

Naast producten exporteert Nederland ook kennistechnologie:

- De Wageningse Universiteit ontvangt jaarlijks 550 studenten uit China. Ook is er een samenwerking in een honderdtal onderzoeksprojecten.
- Eveneens is er het Sino-Dutch Dairy Development Center, opgericht in 2013 samen met Friesland Campina, Wageningen UR en China Agricultural University. Het is een samenwerking tussen Wageningen UR en Chinese Agrarische Universiteiten met als doel het verbeteren van de voedselproductie en de voedselveiligheid door de aanpak via de ketenstrategie met slogans als 'van gras tot glas'. Dit moet bereikt worden via onderzoek, missies en trainingen.

Dijkhuizen schetst dat je niet moet mikken op snelle handelssuccessen met China. Je moet eerst zorgen dat je tot 'de Chinese familie' gaat behoren. Dan gaat ondernemen met Chinezen veel makkelijker.

Holland Center

Dit is een business platform, gestart in 2014 in aanwezigheid van minister mevrouw Ploumen. Doel is de Agri & Food business in China te vergroten. Uniek hierbij is het aantrekken van de Chinese partner (Edward Zhu). Deze weet vooraanstaande Agri & Food bedrijven te interesseren en activiteiten te ontwikkelen via gerichte matchmarketing en e-commerce zoals het te starten Hollandbuy.com.

Hiertoe behoort onder andere de flagship store op Alibaba met 600 miljoen klanten. Tevens zijn er nog de Experience shops, een winkelketen met circa 200 winkels.

Holland Flag staat voor Nederlandse kwaliteit en voedselveiligheid. Op deze manier wordt er een directe link tussen de Chinese consument en de Nederlandse producent ontwikkeld.

De prelaunch was tijdens het recente staatsbezoek van koning Willem Alexander aan China. De verkoop begint effectief in de eerste helft van 2016.

Samenvatting

- China is sterk in opkomst op alle fronten en is een economische grootmacht. De e-commerce is er booming.
- Agri & Food is een topprioriteit. Nederland is een ideale partner, omdat Nederland wel een agrarische grootmacht is, maar qua grootte geen politiek zwaargewicht.
- De tijd is rijp. Er wordt al 15 jaar gewerkt aan de vriendschapsrelatie. Dit heeft nu geresulteerd in het uitlenen van twee Pandaberen via een bruikleencontract aan Nederland.
- De studenten die in het kader van de uitwisselingsprogramma's na de opleiding weer teruggaan, zijn onze beste ambassadeurs voor de toekomst.

Het middagprogramma

Prof. em. dr. Herman W. Hazewinkel: '40 jaar onderzoek naar de invloed van voeding en genetica op skeletgroei bij Gezelschapsdieren'

Ed ter Laak leidde de spreker van het middagprogramma in te weten prof. em. dr. Herman W. Hazewinkel, oud-hoogleraar Orthopedie Gezelschapsdieren, RU Utrecht. Prof. Hazewinkel had naast Orthopedie en Tandheelkunde ook de Klinische Voeding in zijn leeropdracht.

Prof. Hazewinkel bracht op een boeiende wijze een verband tussen deze vakgebieden. Ook schetste hij hoe de ontwikkeling qua kennis op het gebied van voeding en genetica deze gebieden dichter bijeen heeft gebracht.

Vooraf het mechanisme van de continue botopbouw en botafbraak bij de groeiende hond en de daarmee gepaard gaande invloed van de osteoblasten om uit kraakbeen osteoïd te vormen en de osteoclasten die het bot weer afbreken, spelen een bijzondere rol. Deze continue re-modellering van het bot is van grote invloed op het skelet van het jonge dier.

Afhankelijk van het aanbod van Ca, P en vitamine D probeert het lichaam toch vaak spaarzaam met deze ingrediënten om te springen. De greenstickfracturen en de Engelse ziekte werden aangehaald als voorbeelden, waarbij het ossificatieproces in de problemen is geraakt. Bij oudere honden werd ook osteomalacie nog genoemd.

De betekenis van het oude Gistocal werd aangehaald als extra Ca bron bij de (jonge) hond. Het lichaam weet efficiënt om te gaan met de Ca-opname. Van overaanbod van Ca wordt toch nog 20-40% geabsorbeerd. Dit wordt bewerkstelligd door zowel de actieve opname als de diffusie via dikke-darmcellen. De Canadese bioloog Copp (1962) ontdekte de regulatie van het Ca-gehalte in het bloed via schild- en bijschildklier. Calcitonine in het bloed kan de 'tonus' reguleren en werd onder andere gevonden bij de zalm. In zeewater zit 70x meer Ca dan in zoetwater. Naast de zalm bezit ook de paling een dergelijk species-specifiek calcitonine. Bij honden kan een overmaat aan Ca leiden tot het Canine wobbler syndroom.

Vitamine D: bij herbivoren wordt, in plaats van via de voeding, vitamine D via de huid geactiveerd in het pre-vitamine dat in de lever omgezet wordt in vitamine D. Bij carnivoren wordt 7DHC omgezet in pre-vitD3 dat in de lever tot vit D3 wordt gevormd. Vanwege de vacht kunnen hond en kat niet voldoende vitamine D via de huid vormen. Daardoor hebben hond en kat het gehele jaar vitamine D

in het voer nodig. Gewaarschuwd wordt dat een overdosering van circa 10x de behoefte, al kraakbeenschade bij de jonge hond geeft.

Tot 75% van de katten kunnen lijden aan tandresorptie. Bepaalde bacteriën in tandplaque versterken dit beeld van paradontie.

Afvallen wordt beschouwd als het beste recept tegen kreupelheid bij de hond. Elleboogdisplasie werd bij geleidehonden als een groot probleem gezien. Via een selectieprogramma is dat nu terug gefokt van circa 17% naar 4%.

Ook patella-luxatie kan met genetische selectie teruggedrongen worden.

Samenvatting

- Het onderzoek naar voedingsstoornissen en voedingskwaliteit is sterk verbeterd.
- Het genetische onderzoek maakt ook vorderingen, maar men heeft vaak behoefte aan grote aantallen lijdende alsook niet-lijdende. Door het ontwikkelen van bloedtests kunnen ook hier snellere vorderingen worden gemaakt.
- Afsluitend wordt een overzicht getoond van personen die van belang waren voor het vakgebied. Onderzoek voor de toekomst: hoe verder met de endocrinologie. Aangegeven wordt onder andere het vitamine D en calcitonine mechanisme in de pubertijd, evenals de melkalkalose bij de voeding. Meer aandacht wordt gevraagd voor beweging bij het ouder worden van het huisdier.

Marten de Jong